

Svjetsko tržište klimatizacijskih uređaja i opreme

REZULTATI - VIŠE NEGO DOBRI

Sudeći prema podacima o prodaji i prometu klimatizacijskih uređaja i opreme i dizalica topline iz 2017. i 2018., ne čude dobre prognoze za ovu godinu.

VELIKI UREĐAJI ZA KLIMATIZACIJU

Pod pojmom 'velikih uređaja za klimatizaciju' u izvješćima o svjetskom tržištu rashladne klimatizacijske i opreme i uređaja koje potkraj svake godine objavljuje ugledni japanski stručni časopis 'Jarn' podrazumijevaju se rashladnici vode, klima-komore i ventilokonvektori. Najveći promet na takvim se uređajima u svijetu ostvaruje u Kini, na koju otpada čak 30% ukupnog svjetskog prometa, a zatim slijede Europa (18%) i Sjedinjene Američke Države (15%). Taj je promet u 2017., posljednjoj za koju postoji spomenuto izvješće, iznosio 15,11 milijardi dolara, što znači porast za oko 3,7% u odnosu na prethodnu, 2016. godinu. Od tog iznosa, 7,73 mlrd. dolara ostvareno je na rashladnicima, a 7,38 mlrd.

dolara na klima-komorama i ventilokonvektorima.

U svakom slučaju, zbog tako dobrih pokazatelja iz 2017. i očitog nastavka tog trenda prošle godine, već se može zaključiti da će se dobri rezultati ostvariti i ove godine, što bi značilo promet na razini 15,13 mlrd. dolara. (il.1).

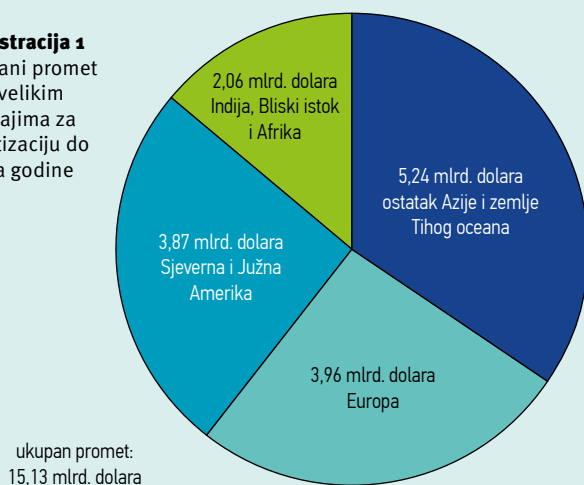
Svjetsko tržište rashladnika

Nakon što je 2016. na rashladnicima u svijetu ostvaren promet od 7,47 mlrd. dolara, što znači pad za 3,2% u odnosu na 2015., taj je promet u 2017. iznosio 7,73 mlrd. dolara, čime se vratio na razinu iz 2015. godine. Promatrajući po pojedinim izvedbama rashladnika, taj promet iznosi:

- za zrakom hlađene rashladnike: 3,32 mlrd. dolara (uz porast za 4,4% u odnosu na prethodnu godinu)
- za centrifugalne rashladnike: 2,23 mlrd. dolara (porast za 4,7%)
- za apsorpcijske rashladnike: 690 mil. dolara (porast za 0,43%)
- za vodom hlađene rashladnike: 1,46 mlrd. dolara (gotovo jednak kao 2016. godine).

Najveće tržište za rashladnike svakako je ono koje čine zemlje Dalekog istoka (prije svega Kina, Japan i Koreja) i tihooceanskog područja (tj. Jugoistočna Azija i Oceanija), gdje je ostvaren promet od 3,71 mlrd. dolara, uz porast za 2,58% u odnosu na 2016. godinu. Nakon toga slijede Sjeverna i Južna Amerika s prometom od 1,49 mlrd. dolara, dok je na trećem mjestu Europa s 1,37 mlrd. dolara, gdje su po prometu rashladnika vodeće zemlje Italija, Njemačka, Francuska, Velika Britanija, Rusija i Španjolska. Na kraju slijedi ostatak Azije (zemlje Bliskog istoka i Indijskog potkontinenta) i Afrika s prometom 1,16 mlrd. dolara.

► **Ilustracija 1**
Očekivani promet na velikim uređajima za klimatizaciju do kraja godine

ukupni promet:
15,13 mlrd. dolara

Svjetsko tržište klima-komora i ventilokonvektora

Na klima-komorama i ventilokonvektorima je 2017. na svjetskom tržištu ostvaren promet na razini 7,38 mlrd. dolara, što znači porast za 4,2% u odnosu na 2016. godinu. Promatrajući dijelove svijeta s obzirom na ostvareni promet, na prvom je mjestu Europa s 2,57 mlrd. dolara, a zatim slijede Sjeverna i Južna Amerika s prometom od 2,37 mlrd. dolara, zemlje Dalekog istoka i tihooceanskog područja s 1,53 mlrd. dolara i ostatak Azije i Afrika s 909 mil. dolara.

Europsko tržište velikih uređaja za klimatizaciju

U mnogim su europskim zemljama 2017. godine ostvareni odlični rezultati kada je riječ o prometu na velikim uređajima za klimatizaciju. No, i tu postoje velike razlike između pojedinih zemalja. Primjerice, dok se u Francuskoj procjenjuje da je već prošle godine promet povećan za 5%, u Velikoj Britaniji je još 2017. došlo do njegovog pada. U svakom slučaju, promatrajući europska tržišta kao cjelinu, u Europi je u tom području 2017. ostvaren promet od 3,9 mlrd. dolara, što znači porast za 6% u odnosu na 2016. godinu. Njemačka je u vodeće tržište u Europi i na njega otpada čak 18% prometa. Tako je na njemačkom tržištu 2017. godine na velikim uređajima za klimatizaciju ostvaren promet od 555,8 mil. dolara, pri čemu promet na ventilokonvektorima neprestano raste i prošle je godine, prema procjenama, dosegnuo 41,2 mil. dolara.

Europsko tržište rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme uvelike je određeno Uredbom (EU) br. 517/2014 o fluoriranim stakleničkim plinovima, poznatijom i kao F-Gas regulativa. Tako u prvi plan sve više dolaze radne tvari R 1234ze i R 513a kao zamjene za do sada najčešće korištenu radnu tvar R 134a, dok potraga za odgovarajućom zamjenom za R 410A još traje.

MALI UREĐAJI ZA KLIMATIZACIJU

Pojam 'malih uređaja za klimatizaciju' u izvješćima 'Jarna' obuhvaća mobilne, kompaktne, prozorske klima-uređaje, split, multisplit i sustave klimatizacije s promjenjivim volumenom radne tvari (VRF), odnosno uređaje za klimatizaciju prostorija (RAC), koji su ponajviše namijenjeni za ostvarivanje

ugodnog okruženja u kućanstvima i pakete uređaje za klimatizaciju (PAC), ponajviše namijenjene za uredske prostorije i manje proizvodne pogone.

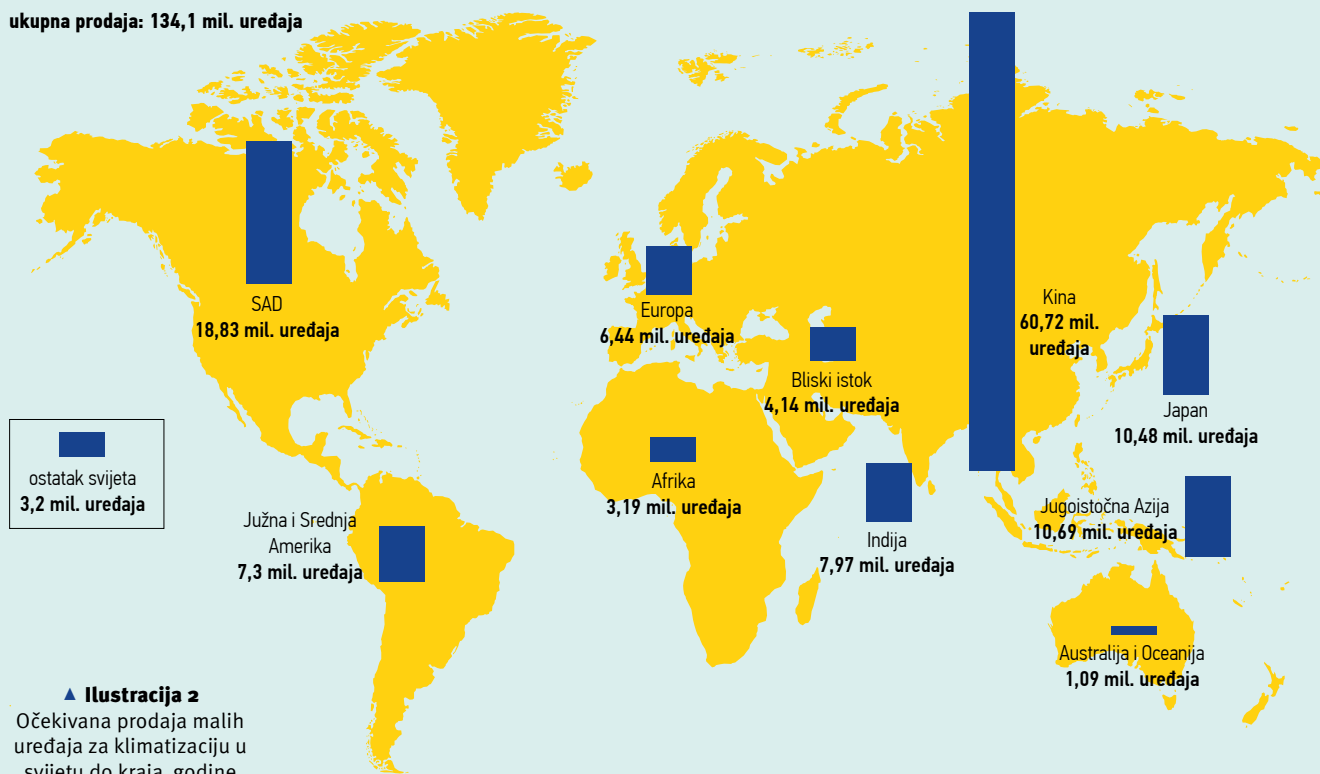
Nakon pet godina snažnog rasta čini se da se tržište malih uređaja stabiliziralo. Naime, porast prometa u 2018. u odnosu na 2017. iznosio je tek 0,6%, a te je godine u svijetu prodano ukupno 130,14 mil. uređaja. Zanimljivo je pri tome da je na kineskom tržištu u 2018. došlo do pada potražnje za takvim uređajima, što je za posljedicu imalo rekordne zalihe na skladištima, dok je u Japanu, SAD-u, europskim i afričkim zemljama promet u odnosu na prethodnu godinu povećan. To još jednom potvrđuje činjenicu da dulja razdoblja iznimno visokih vanjskih temperatura zraka i male vlažnosti tijekom proljetnih mjeseci imaju golem utjecaj na prodaju uređaja za klimatizaciju, za što je prošle godine dobar primjer bio upravo Japan.

Za ovu se godinu može očekivati nastavak trendova, tj. lagano povećanje prodaje pa bi do kraja godine moglo biti prodano 134,1 mil. uređaja (il. 2 i 3).

Kina

Kina je 2018. godine bila izložena izrazito promjenjivim vremenskim prilikama, što se uvelike odrazilo na prodaju rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme. Primjerice, dok su u južnoj Kini neprestane kiše od svibnja do kraja lipnja onemogućile ozbiljnije poslovne rezultate kada je riječ o klimatizaciji, istodobno su sjeverni dijelovi Kine bili izloženi toplinskim valovima. Uz to, lošim prodajnim rezultatima doprinijeli su trgovinski

ukupna prodaja: 134,1 mil. uređaja

▲ Ilustracija 2

Očekivana prodaja malih uređaja za klimatizaciju u svijetu do kraja godine

rat s SAD-om i smanjenje opsega građevinskih radova, što je izravno dovelo i do manje potražnje za opremom za klimatizaciju.

U skladu s time, u Kini je 2018. godine prodano 59,5 mil. malih uređaja za klimatizaciju, što znači da je prodaja u odnosu na prethodnu godinu smanjena za 2,3%. Od tog broja, čak 49,06 mil. odnosi se na uređaje za klimatizaciju prostorija, gdje je ostvareno povećanje prodaje za 9% u odnosu na prethodnu godinu.

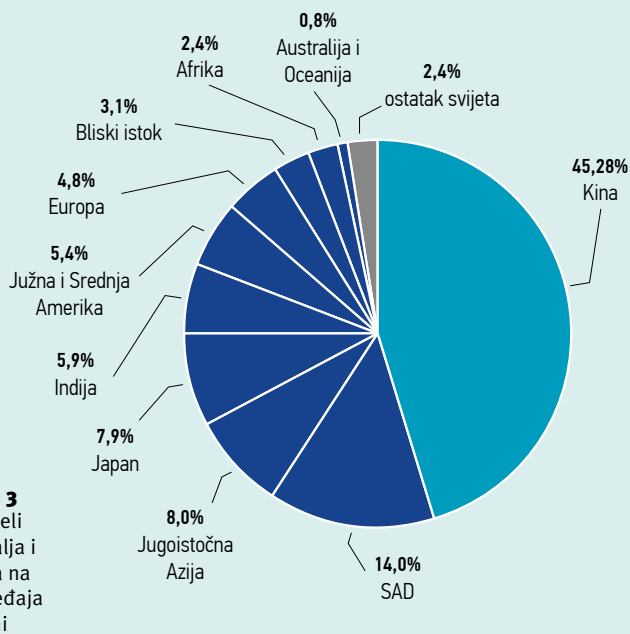
Japan

Za razliku od Kine, u Japanu je prošle godine došlo do porasta prodaje i to za 7,5% i prodano je 10,47 mil. uređaja. Od toga najveći dio otpada na uređaje za klimatizaciju prostorija, kojih je prodano 9,6 mil. i to uz porast prodaje u odnosu na prethodnu godinu za 7,6%, dok je paketnih uređaja prodano 877 000, uz povećanje prodaje za 1,5%.

Jugoistočna Azija i Indija

U 2018. godini u zemljama Jugoistočne Azije prodaja malih uređaja za klimatizaciju u odnosu na prethodnu godinu smanjena je za 0,1% i prodano je 7,85 mil. uređaja, na što su najveći utjecaj imale nepovoljne vremenske prilike. S druge strane, te će zemlje svakako imati koristi od američko-kineskog trgovinskog rata koji se upravo zahuktava jer će se zbog toga upravo u njima, umjesto u Kini, graditi nove tvornice rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme. Istodobno su Indonezija, Filipini, Tajland i Vijetnam mnogoljudne zemlje u kojima je klimatizacija u kućanstvima još razmjerno slabo zastupljena, a kako standard tamošnjeg stanovništva raste, tržišni potencijali u tom području uistinu su golemi.

I u Indiji je 2018. došlo do pada prodaje malih uređaja za klimatizaciju u odnosu na

► Ilustracija 3

Očekivani udjeli pojedinih zemalja i dijelova svijeta na tržištu malih uređaja u ovoj godini

2017. godinu i to za 8,9% i prodano je 4,59 mil. uređaja. Dva su glavna razloga za to: novi porez koji je poskupio rashladne i klimatizacijske uređaje i opremu i devalvacija rupije.

SAD

Prodaja malih uređaja za klimatizaciju na američkom je tržištu u 2018. povećana za 11,6% u odnosu na prethodnu godinu. Pri tome je prodano oko 1 mil. minisplit sustava, uz porast prodaje za 11,6% i čak 7,69 mil. prozorskih klima-uređaja, uz porast prodaje za 6,7%.

Afrika

I afričko tržište je 2018. godine raslo i to za 9,7% pa je prodano 3,1 mil. uređaja. Od najvažnijih afričkih zemalja, kada je riječ o prodaji klimatizacijskih uređaja i opreme, valja izdvojiti Egipat, Nigeriju i Južnu Afriku. No, nakon godina političkih nestabilnosti i tržišnih neprilika, čini se da se u gospodarstvima mnogih afričkih zemalja konačno vidi svjetlo na kraju tunela, što bi u godinama koje dolaze moglo dovesti do porasta životnog standarda stanovništva i samim tim do značajnog porasta potreba za klimatizacijom.

Zemlje Bliskog istoka

Gospodarstva zemalja Bliskog istoka već neko vrijeme usporavaju, što se izravno odražava na potražnju za rashladnim i klimatizacijskim uređajima i opremom. Tako je 2018. godine prodaja malih uređaja za klimatizaciju u tim zemljama pala za 11% u odnosu na prethodnu godinu. Primjerice, samo u Ujedinjenim Arapskim Emiratima je prodaja uređaja za klimatizaciju prostorija pala za 10% i prodano ih je tek 484 000 i istodobno je prodano 173 000 paketnih uređaja. No, najlošiji rezultati ostvareni su na tržištu Saudijske Arabije, gdje je ostvaren golemi pad prodaje, za čak 30%!

S druge strane, riječ je o zemljama u kojima možda više ne postoji toliko velika potreba za ugradnjom novih uređaja i opreme kakva je bila u proteklih 10 godina, no sada se otvaraju nove tržišne prilike, a to je u području nadoknadnih dijelova, servisiranja i održavanja.

Južna i Srednja Amerika

Na južnoameričkom tržištu u 2018. došlo je do porasta prodaje za 0,3% i prodano je oko

7 mil. uređaja. Pri tome se kao najznačajnija tržišta ističu Meksiko, Brazil i Argentina.

Europske zemlje

Na europskom tržištu je 2018. godine došlo do golemih razlika u rezultatima u prodaji rashladnih i klimatizacijskih uređaja i opreme, što je uvjetovano zemljopisnim položajem pojedine zemlje. Primjerice, dok je u zemljama na sjeveru Europe prodaja malih uređaja za klimatizaciju nastavila rasti, u zemljama na jugu došlo je do značajnog pada prometa. Kako se slično nastavlja i ove godine, kada je posebice Jugoistočna Europa izložena neuobičajeno hladnom i kišovitom vremenu u doba godine kada su narudžbe za rashladne i klimatizacijske uređaje i opremu najveće, teško je reći kakvi će biti rezultati do kraja godine. Uz to, treba uzeti u obzir i političke (ne)prilike na velikim tržištima kao što su Velika Britanija, gdje zbog Brexita (koji se još nije dogodio, a kada će, ne zna se!) nije moguće raditi nikakva gospodarska predviđanja, ili Turska, gdje se ne zna kada će buknuti neki novi politički problem.

U svakom slučaju, prošle je godine u europskim zemljama (bez Rusije i Turske) prodano 4,27 mil. uređaja za klimatizaciju prostorija, što u usporedbi s 2017. znači porast za 3%, dok je istodobno prodano 361 000 paketnih uređaja, uz porast za 2,2% u odnosu na prethodnu godinu. ■

Izvornik:
CCI.Zeitung 03/2019